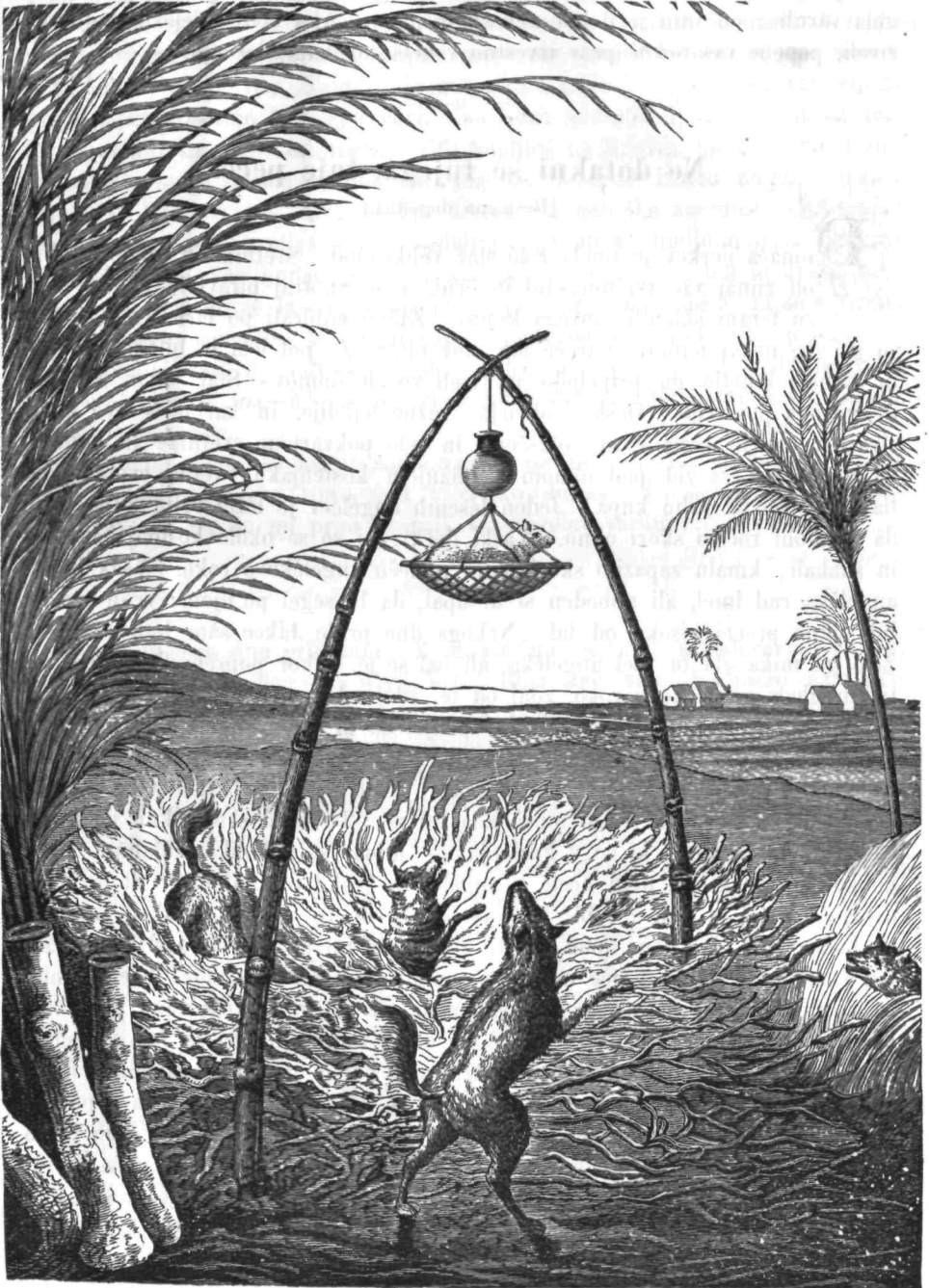

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Š a k a l j.

o severnej Afriki in Aziji, tudi na Grškem in sem ter tje še celó po Dalmaciji prebiva zver, ki v velikosti in lastnostih omahuje med volkom in lisico, a vender je lisici nekako bolj podobna. Ta ljudem zeló nadležna in kvarljiva zver se imenuje šakalj (*canis aureus*, der Schakal oder Goldwolf). Pravijo, da je šakalj óna lisica, o katerej se bere v sv. pismu, da jih je nalovil močni Samson ter ž njimi filistejska polja zažgal.

Šakalj ima krepko, močno telo, visoke noge in primerno dolg rep. Gobec ima bolj špičast nego lisica, ušesi kratki in okroglo zenico v očeh. Oblečen je v umazano rumen kožuh, ki je po hrbtu in ob straneh črnkaste dlake. Prednji del telesa je svitlo-rumen ali tudi rumenkasto-rujav, grlo je belkasto, glava sivo-rudečkasta. Po dnevi se te zverí skrivajo po razvalinah ali po luknjah v puščavi, po noči se pa strašno deró, tulijo in lajajo ter se takó sklicujejo, da potem v krdelih napadajo manjše živali. V drzovitosti so te živali zeló razglašene. Ne bojé se nikogar, in po takih krajih, koder ní psov, da bi jih odganjali, so šakalji tako nesramni in predrzni, da se pritepó v vas ter brez ysega strahú stikajo po hišah in odnesó, kar le morejo. Ni čuda tedaj, da so te živali ljudém zeló nadležne ter jih človek preganja, kolikor zna in more.

Koristi od šakaljev nimamo skoraj nobene, ker je kvara, katero nam delajo, mnogo večja od koristi. Jedino dobro, kar storé, je to, da pobirajo vsakovrstni mrčes, posebno miši in pa mrhovino. Drugače pa naredé veliko kvare, ker so zeló požrešni ter požró vse, kar jim pride pred gobec. A ne samó to; krađejo tudi take stvari, ki jim niso v nobeno hrano. Kadar pride šakalj v hišo ali hlev, na dvorišče ali v kuhinjo, pobere vse, kar koli mu je na poti in odnese s seboj. Posebno vseč mu je kúretina, katero davi in morí z največjo slastjo. — Največ šakaljev se nahaja v Afriki. Leta 1880 so jih samó v Algeriji 2900 pobili. Ker so šakalji tudi veliki sovražniki grozdju po vinarstvih, zato jim je zmirom vojska napovedana.

Podoba nam kaže, kako ljudjé to drzovito žival najrajše lové. V primerno visočino obesijo ter dobro pritrdijo mrežast jerbašček, v katerega povežejo mlado jagnje. Spodaj izkopljejo globoko jamo, katero pokrijejo z dračjem in drugo enako šaro. Komaj zavohajo šakalji nastavljeno jim pečenko, vže se zbirajo od vseh strani okolo dobre južine. Ali jagnje je previsoko nastavljeno od tal in ne morejo do njega. Zatorej skačejo k višku, da bi dosegli tolsto pečenko, ali o joj! dračje se jim udara pod nogami in tako cepajo drug za drugim v globoko jamo, iz katere ne morejo nikamor. T.

Divja jablana.

(Basen.)

Vduplu divje jablane je bil rôj čebel. Nanesle so le sém sladkih zakladov — voščenine in strdí. S tem se je divja jablana začela ne malo ponašati ter druga drevesa prezirljivo zaničevati.

A rožni grm si ni mogel kaj, da bi jej ne rekel: „Čemu toliko ponašanja s ptujimi slaščicami! Jabolka tvoja niso zaradi tega vender nič menj kislá. Če znaš in moreš, požéni vánja to sladkobo in človek te bode hvaležen čislal in blagoslavljal.“

Po „Lessing-u.“